

Toelichting Meerjarig investeringsplan

Inleiding

In de begrotingsvergadering van 5 november 2020 zijn vragen over de financiële ruimte voor toekomstige investeringen gesteld en werd de suggestie gedaan om een zogenaamd Meerjarig investeringsplan (MJIP) van 10 jaar op te stellen. Aanleiding was dat we veel investeringen op ons af zagen komen en we geen middelen in de begroting beschikbaar hadden voor vervanging en/of renovatie. Inmiddels hebben we een meerjarig investeringsplan opgesteld. De eerste versie is aangeboden bij de begroting 2022. Elke kadernota en begroting actualiseren we het plan. Daarmee is het een dynamisch document. Ook deze Kadernota 2025 bevat een geactualiseerd MJIP.

Het Meerjarig investeringsplan biedt u inzicht welke investeringen de komende jaren op ons af komen. Voor deze investeringen zijn geen middelen beschikbaar voor vervanging en of renovatie. Het is ons volstrekt duidelijk dat de totale beschikbare financiële ruimte beperkt is voor bestuurlijke bestedingsvoorstellen en dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt. Hiervoor is visie nodig. Graag nodigen wij u uit om samen met ons de komende jaren hier vorm aan te geven. Ook is het, in verband met de beperkte financiële ruimte, duidelijk dat de investeringen gefaseerd moeten worden. Als voorbeeld kan worden genoemd de nieuwbouw, renovatie en verduurzaming van onderwijshuisvesting. Keuzes en fasering is het devies.

Waar mogelijk hebben we in het geactualiseerde MJIP een relatie gelegd met het coalitieakkoord en het bestuursprogramma. Zo zijn de uitkomsten van het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs in het MJIP verwerkt.

Financiering van het MJIP

Onze huidige systematiek is dat de bestuurlijke bestedingsvoorstellen integraal worden afgewogen en dat er vervolgens financiële ruimte voor deze voorstellen wordt gezocht. Vervolgens worden alle afzonderlijke voorstellen uitgewerkt en separaat aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Inmiddels zijn we erin geslaagd om separaat middelen te reserveren voor het MJIP. Dit zijn de middelen die de gemeente extra ontvangt uit de Herziening Gemeentefonds omdat we voordeelgemeente waren.

Financiële ruimte 2025

De financiële ruimte voor nieuwe investeringen is als volgt:

Budget MJIP	2025	2026	2027	2028
Begroting 2024	258.205	258.205	258.205	258.205
Mutaties/voorstellen				
1. Budget plattelandswegen	-18.750	-18.750	-18.750	-18.750
2. Structurele ruimte voor investeringen	180.000	180.000	180.000	180.000
3. Afschaffing opschalingskorting			0	0
4. Areaaluitbreiding: OZB	50.000	50.000	50.000	50.000

Totaal:	211.250	211.250	211.250	211.250
Totaal	469.455	469.455	469.455	469.455

Bestedingsvoorstellen 2025

Het college stelt in de Kadernota 2025 de raad voor om de volgende investeringen te prioriteren in de Begroting 2025.

	Investerings met hoge prioriteit	Investering	Structureel
			2025
1	Gemeentehuis, renovatie en verduurzaming	3.000.000	150.000
2	Bruggen	196.800	11.000
3	Nieuwbouw School 59 en 75 in Buinerveen	515.050	3.000
4	Lokaal bewegingsonderwijs in Buinerveen	714.230	11.964
5	2e Exloermond, scholen IHP en MFA	5.077.000	228.465
6	Fietspad Exloo-Leewal	75.000	5.625
7	Top terrein (aanpassing gemeentewerf)	167.000	11.500
8	Investering GVVP 2025	600.000	45.000
	Totaal:	10.345.080	466.554

Toelichting op de investeringen

Hieronder worden de actuele alle (zowel geprioriteerde als niet geprioriteerde) investeringen van het MJIP toegelicht per categorie.

Binnensport

In de raadsvergadering van 10 mei 2021 is de Toekomstvisie binnensport behandeld en de visie vastgesteld en heeft het college de opdracht gekregen om uitvoering te geven aan de opgenomen opgaven. Uit deze visie blijkt dat diverse gymzalen, sporthallen en sportzalen sterk verouderd zijn en niet allemaal meer voldoen aan de eisen die in de huidige tijd worden gevraagd.

Gemeentehuis

De raad heeft voor de revitalisatie van het gemeentehuis (inclusief nieuwe raadzaal) een investeringsbudget van circa € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Hierbij is voorzien in verduurzamen, vernieuwen kantooromgeving, oplossen van klimaatklachten en vernieuwen raadszaal. Op basis van het door de raad genomen besluit is het college gestart met de uitwerking. In de bijpraatsessie van 15 februari 2024 is de raad mondeling ingelicht over de kostenraming op basis van het voorlopig ontwerp en over de uitgewerkte scenario's van de mogelijke beheersmaatregelen op bouwkundig en installatietechnisch vlak. Uit gesprekken met de raad blijkt dat er veel steun is voor de snelle verduurzaming van het gebouw en het vernieuwen van de werkplekomgeving. Wel is gevraagd om, gelet om de wens om te komen tot een kostenreductie, nog een alternatief uit te werken waarbij de huidige raadzaal in gebruik blijft, maar wel wordt gerenoveerd. Dit alternatief wordt de komende periode

uitgewerkt en verwerkt in een raadsvoorstel die u voor de zomer zult ontvangen. In deze kadernota nemen we een indicatief bedrag van € 3.000.000 op. Dit bedrag is gebaseerd op het economisch meest voordelige scenario zoals gepresenteerd in de bijpraatsessie. We benadrukken dat dit een indicatief bedrag betreft en dat het uiteindelijk aan de raad is om bij het vaststellen van de begroting 2025 te besluiten over een eventueel extra investeringsbedrag.

Gemeentewerf

Op de MJIP resteert een investering op de werf in 2^e Exloërmond. Ook hier zijn aanpassingen nodig. Deze vloeien deels voort uit de doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering. Dit maakt dat het terrein qua inrichting niet meer voldoet aan de wensen van deze tijd. Daarnaast is de situering van de zoutloods in verband met de weersinvloeden niet ideaal. Tot slot kan de inrichting van het Afvalbrengpunt geoptimaliseerd worden.

Door aangescherpte regelgeving ten aanzien van de opslag van grond op het TOP (Tussentijdse OpslagPlaats) terrein is het noodzakelijk om de inrichting aan te passen. Gelijktijdig worden de aanpassing zo uitgevoerd dat ook de routing rond het Afvalbrengpunt wordt verbeterd.

Het betreft een deel-financiering. De overige gelden komen uit de reguliere budgetten.

Onderwijshuisvesting

We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen en dus ook voor nieuwbouw en/of renovatie. Ook speelt de verduurzaming van deze scholen daarbij een rol.

Het IHP is door de raad op 20 april 2023 vastgesteld.

Concreet is er budget noodzakelijk voor fase 1 voor de volgende gebouwen:

- CKC school 59:	€ 1.180.000
- OBS 75 Nieuw-Buinen:	€ 1.706.000
- OBS De Aanloop:	€ 1.624.000
- CKC De Borgh	<u>€ 600.000</u>
Totaal:	€ 5.110.000

In de begroting 2023 is al hiervoor € 3 miljoen beschikbaar gesteld en aanvullend in de begroting 2024 een aanvullend investeringskrediet van € 2.110.000 (met een kapitaallast van € 94.950), zodat er voldoende middelen zijn om fase 1 te realiseren.

In de begroting 2024 is voor het binnenklimaat en verduurzaming een bedrag van € 1.067.400 (kapitaallasten € 97.845) beschikbaar gesteld. Dit is bedoeld voor de scholen die vallen in fase 3 en 4 en voorlopig nog niet in aanmerking komen voor grootschalige renovatie of nieuwbouw.

Voor de investering van de nieuwbouw van School 59 en School 75 is budget opgenomen vanuit het IHP. Het beschikbare budget is na het opstellen van het Programma van Eisen niet toereikend gebleken. De netto extra structurele last van € 3.000 kan niet worden gedekt uit de beschikbare budgetten zoals aangegeven in het IHP. Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste zijn de budgetten die vermeld staan in het IHP gebaseerd op normbedragen uit 2022 (bouwkosten vanaf 2022 gestegen). Ten tweede zijn de leerlingenaantallen in de meest recente leerlingenprognoses hoger waardoor er meer m2 gebouwd moet worden. De investeringen in kinderopvang worden terugbetaald door de kinderopvangorganisaties.

De scholen in 2e Exloërmond zijn in blok 2 (periode 2027-2030) van het IHP opgenomen. Op dit moment vindt er een verkenning plaats of de scholen samen met andere maatschappelijke voorzieningen samengebracht kunnen worden in een MFA. De wensen en behoeften van het onderwijs en de haalbaarheid qua financiën staan hierbij voorop.

Overige gebouwen

Onze gemeente heeft diverse overige gebouwen zoals woning / schapeninformatiecentrum en Willibrordkerk. Investerings in deze gebouwen zijn afhankelijk van een visie over deze gebouwen. Daarbij is ook het verkopen van deze gebouwen een optie.

Verkeer

In de raadsvergadering van 17 oktober 2019 is het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) voor de periode 2019-2029 vastgesteld. De kosten van de projecten die voortvloeien uit het GVVP zijn geraamd op € 6.200.000. Rekening houdend met de verwachte subsidies en het combineren met andere gemeentelijke of provinciale projecten is de verwachting dat er 10 jaar lang € 500.000 per jaar nodig is. Dus in totaal is het gemeentelijk aandeel € 5.000.000.

Het krediet voor het Gemeentelijke Verkeer en Vervoerplan (GVVP) in de komende jaren is vanwege indexatie en de wens om extra te investeren in verkeersveiligheid verhoogd naar € 600.000 per jaar. De kapitaallasten bedragen € 45.000 per jaar. In de Begroting 2024 is € 45.000 beschikbaar gesteld en dat is ook het voorstel voor de Begroting 2025.

Bruggen (kunstwerken)

Uit het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) blijkt dat er structureel te weinig middelen beschikbaar zijn voor het onderhoud van bruggen. Hiervoor is incidenteel voor onderzoek naar achterstanden € 50.000 beschikbaar gesteld in de begroting 2022. In de begroting 2023 is door de raad besloten om € 11.000 beschikbaar te stellen voor twee bruggen in Borger en Odoornerveen.

In het MJIP staat een voorstel om een aantal bruggen in onze gemeente te renoveren. De kapitaallasten bedragen in totaal € 55.000. Het voorstel in de Kadernota 2025 om de uitvoering te faseren over 5 jaar.

Fietspaden/voetpaden

Het college heeft de ambitie om een impuls te geven aan het thema recreatie en toerisme. Daarvoor wordt momenteel gewerkt aan een meerjarig investeringsplan voor de voetpaden in onze gemeente. Voor de fietspaden is inmiddels een investeringsplan opgesteld.

Het investeringsbedragen in het MIJP is aangepast conform de opzet en inhoud van het Fietsplan. Dit plan is recentelijk door externen opgesteld en het college komt de komende periode met een voorstel. Duidelijk is dat er keuzes moeten worden gemaakt, faseren en dat cofinanciering van rijk/provincie noodzakelijk is.

Voor de Doorfietsroute Borger-Exloo-Valthe-Emmen is in de Begroting 2022 het eerste deel van het krediet beschikbaar gesteld.